

Leven in Waarheid

Ali Ritsema



Op 27 april 2014 en 10 mei 2014
werden in Naarden de
Krishnamurti studiedagen gehouden.
Hierbij de inleiding door Ali Ritsema
op zaterdag 10 mei 2014.

Het is niet verwonderlijk dat tijdens een studiedag van het Internationaal Theosofisch Centrum en het Krishnamurti Informatie Centrum het onderwerp van de studie *Leven in Waarheid* is. Immers, 'Waarheid' staat centraal in beide leringen, al lijken de benaderingen verschillend. Het is ook niet verwonderlijk dat Krishnamurti betrekkelijk kort na de dood van H.P.Blavatsky (HPB) op 8 mei 1891 zijn werk is begonnen. In 1889 schrijft Blavatsky namelijk in het artikel *The New Cycle* dat een nieuwe toon is aangeslagen en dat een nieuw idee wordt onthuld dankzij evolutionaire krachten. Dit is in iedere eeuw het geval. Het gaat om volledige vrijheid van denken voor de mensheid. Elke theosoof wordt door haar aangespoord om te streven naar deze vrijheid. Ook stelt HPB dat er een verandering zal komen in de mentale constitutie van de mens, en dat psychologen veel werk zullen krijgen. In 1929 – dus slechts 30 jaar na het artikel van HPB – begint Krishnamurti aan zijn opdracht, en het is juist vrijheid van het denken en een andere kwaliteit van het denken waar hij grote nadruk op legt. Hij ontrafelt als het ware het ingewikkelde web van het denken.

De leringen, doorgegeven door HPB en Krishnamurti, sluiten mijns inziens naadloos op elkaar aan en in dit artikel heb ik ze met elkaar verweven.

Waarheid komt in de Theosophical Society duidelijk tot uitdrukking in het zegel: *Satyân Nâ'sti Paro Dharma*, dat vertaald kan worden als *Waarheid gaat elke lering te boven*. Krishnamurti's grote impact op de wereld zou je kunnen vervatten in *Waarheid is een land zonder paden*, waarmee hij in 1929 afstand deed van alles waarmee hij vastgepind dreigde te worden. Het is de kern, de essentie, van zijn lering. Zowel de theosofische leringen als de lering van Krishnamurti wijzen de mens er paradoxaal genoeg op dat elke lering, elk pad, een blokkade kan worden in de zoektocht naar Waarheid. Immers, Waarheid IS. Binnen *Waarheid IS* kan onderscheid gemaakt worden tussen absolute waarheid en relatieve waarheid. HPB stelt dat in een wereld die zo eindig en geconditioneerd is als de mens zelf, geen ruimte is voor absolute waarheid over welk onderwerp dan ook. Maar, voegt zij eraan toe, er zijn relatieve waarheden en daar moeten we het beste van maken dat we kunnen.

In elk tijdperk zijn wijze mensen geweest die tot absolute waarheid zijn gekomen, maar zij kunnen dat niet met anderen delen, want absolute waarheid is niet overdraagbaar. Ieder voor zich moet die allerhoogste kennis in zichzelf vinden, in overeenstemming met zijn/haar capaciteiten. Zelfs de grootste adept kan slechts zoveel onthullen als het denkvermogen waarop hij het wil inprenten in zich op kan nemen, en niet meer (*Collected Writings (CW) IX*, p.31). Ideeën over het oneindige en het absolute liggen niet binnen de capaciteiten van ons brein. Zij kunnen slechts correct weerspiegeld worden door ons spiritueel bewustzijn, dat wil zeggen door het denkvermogen dat verlicht wordt door buddhi. Krishnamurti is zich hiervan bewust. Als hij in augustus 1922 besluit om regelmatig te gaan mediteren, realiseert hij zich dat hij alle andere lichamen in harmonie moet brengen met het buddhisch gebied. Krishnamurti volgt hiermee het advies op van Meester Koot Hoomi: *Stabiliseer en verruim jezelf en streef ernaar het denken en het brein ondergeschikt te maken aan het innerlijke ware Zelf.*

De Maha Chohan zegt het zo: *Wij moeten ons allemaal bevrijden van ons eigen Ego, het misleidende schijnbare zelf, om ons ware zelf te herkennen in een transcendentaal goddelijk leven.* Het gaat om het transformeren van je zelf door meditatie en kennis, waar in *De Geheime Leer (GL)* naar verwezen wordt als een tweede innerlijke geboorte (*GL* deel I, p.4 voetnoot).

In de *Stem van de Stilte* wordt als volgt naar deze tweede innerlijke geboorte verwezen:

Zoek naar hem die u geboorte zal geven in de Hal van Wijsheid ... waarin alle schaduwen onbekend zijn en waar het licht van waarheid met onvergankelijke luister straalt.

In de *Hal van Wijsheid* gaat het om *de leer van het Hart*, dat ook *het zegel van Waarheid* genoemd wordt. Immers, het hart is het centrum van het spirituele

bewustzijn, terwijl het brein het centrum van het intellectuele bewustzijn is. Dit spirituele bewustzijn kan echter niet vanuit een persoonlijkheid geleid worden en ook kan aan de energie ervan niet eerder richting gegeven worden dan wanneer een volledige vereniging van manas (het denkvermogen) met buddhi tot stand is gekomen.

In *CW IX*, p. 34 legt HPB het volgende uit: *Aangezien de fysieke mens, aan alle kanten beperkt en gekluisterd door illusies, de waarheid niet kan bereiken met het licht van zijn aardse percepties, zeggen wij: ontwikkel in jezelf je innerlijke kennis. Voordat de mens tot enige absolute waarheid kan komen moet hij zichzelf kennen, dat wil zeggen de innerlijke waarnemingen die nooit misleiden, verwerven. Om de staat te bereiken waarin de mens haar [de absolute waarheid] ziet en waarneemt, moeten we de zintuigen van de uiterlijke stoffelijke mens verlammen.*

In *CW XII*, p. 696 geeft zij aan dat de grote moeilijkheid die overwonnen moet worden het registreren is van de kennis van het Hoger Zelf op het fysieke vlak. Om dit te kunnen moet het fysieke brein volledig blanco worden voor alles behalve het Hoger Bewustzijn. Als het brein aldus een blanco is geworden, kan een indruk van het hart het brein misschien bereiken en bewaard worden.

Er zijn mannen en vrouwen die hier volledig voor gekwalificeerd zijn, aldus HPB, die er uitsluitend op gericht zijn onder de hoge bescherming van hun goddelijke aard te staan. Zij adviseert: *Laat ze tenminste de moed hebben het leven te leven en het niet te verbergen voor de ogen van anderen! Niemand zou de opinie van iemand anders als superieur aan de stem van z'n eigen geweten moeten beschouwen. Laat daarom dat geweten, tot z'n hoogste graad ontwikkeld, ons leiden in alle dagelijkse activiteiten van het leven. Wat ons innerlijk leven betreft, laten we onze hele aandacht concentreren op het ideaal dat we voor*

ogen hebben en verder kijken, zonder de geringste aandacht te schenken aan de modder op onze voeten (CW XI, p.135).

Deze aarde, oh onwetende discipel, is slechts de naargeestige toegang welke leidt naar de schemering die aan de vallei van het ware licht voorafgaat ...

Deze aarde, discipel, is het dal van smart ... (Stem van de Stilte 17,18.)

En Krishnamurti vraagt zich af: *Is het mogelijk van alles te leren, van onze smarten en vreugden, zodat ons denken fris wordt en in staat is oneindig veel meer te leren? Kan het denken zich ontdoen van alle conditioneringen zodat het werkelijk en niet slechts in woorden of in theorie of ideologisch, maar werkelijk, totaal, vrij is?*

Hij stelt: *Tenzij het denken zich ontdaan heeft van het oude en leeg is, kan er geen nieuwe impuls zijn* (Bombay, 20 februari 1957).

Ook stelt hij dat het hierbij niet gaat over het verbeteren van jezelf, maar over iets totaal anders, namelijk het opgeven van je zelf. Hoe kan ik in die staat komen, vraagt hij zich af. Vervolgens stelt hij dat het bewust, zuiver en eenvoudig keuzeloos gewaar zijn van het feit, dat het denken voortdurend in beweging is en in een constante strijd verwickeld, maakt dat het lawaai keuzeloos ophoudt. Zuivere intelligentie is de staat van het denken waarin geen keuze aanwezig is, waarin het denken stil valt.

In die staat van stilte is alleen *zijn*; dan komt die werkelijkheid, die verbazingwekkende creativiteit zonder tijd tot stand (Bombay, februari 1954). Of, zoals Radha Burnier het zegt: *Als iemand waarlijk begrijpt door zelf te luisteren, te leren, te observeren, dan is er een onbeweeglijk licht en dat is het dat eenieder moet vinden.*

HPB zegt het op een andere manier: *Degenen onder jullie die zichzelf zouden willen kennen in de geest van waarheid, leer om alleen te leven, zelfs temidden*

van de samengepakte menigten die je soms omringen. Zoek contact met en ga verbinding aan met de god binnenin je eigen ziel. Breng zonder uitstel je goede voornemens in de praktijk en laat geen enkele slechts een intentie blijven – terwijl je noch beloning noch erkenning verwacht voor het goede dat je misschien hebt gedaan. Beloning en erkenning zijn in jezelf en onafscheidelijk van je, want het is alleen je innerlijk zelf die ze op hun werkelijke waarde kan schatten. Immers, ieder heeft binnenin zijn innerlijke tabernakel het hoogste gerechtshof – aanklager, verdediging, jury en rechter – wiens vonnis het enige is zonder hoger beroep, aangezien niemand je beter kan kennen dan je jezelf kent als je eenmaal hebt geleerd dat zelf te beoordelen door het onwankelbare licht van het innerlijke goddelijke: je hoger bewustzijn (CW VII, p.174). Ter afsluiting kunnen we het onderwerp *Leven in Waarheid* samenvatten met een aanhaling van Krishnamurti:

Alles wat we kunnen doen is ons bewust te zijn van onze eigen begeerten, verlangens, ijdelheden ... er vrij van te zijn, wat betekent vrij te zijn van het zelf, van het 'ik'.

Dan hoef je niet naar waarheid te zoeken; dan komt waarheid naar je toe, omdat het veld er is – een denkvermogen dat stil is, niet gestoord door zijn eigen onrust (Londen, 16 oktober 1949).



J. Krishnamurti en H.P. Blavatsky